

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/25/2494

הצעת חוק להסדרת מינויים בשירות החוץ, התשפ"ג–2023

- הגדרות
1. בחוק זה –
"ועדת מינויים" – ועדת מינויים לפי סעיף 4;
"השר" – שר החוץ.
- מינוי ראש נציגות
2. בראש נציגות של ישראל בחוץ לארץ יעמוד עובד משרד החוץ, שיבחר במכרז בהתאם להוראות חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט–1959.¹
- כשירות מועמד
שלא על פי מכרז
3. (א) על אף האמור בסעיף 2, השר רשאי, בכפוף להמלצת ועדת המינויים, למנות ראש נציגות שלא על פי מכרז, ובלבד שמספר ראשי הנציגויות כאמור לא יעלה על אחד עשר בכל עת.
- (ב) מצאה ועדת מינויים כי למועמד לכהונת ראש נציגות דיפלומטית במשרד החוץ יש זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, לא תמליץ על מועמדותו, זולת אם מצאה כי יש לו רקע וכישורים מיוחדים העושים אותו ראוי למשרה האמורה; לעניין זה, יראו רקע וכישורים כמיוחדים אם סברה הוועדה כי תרומתו של המועמד לנציגות צפויה להיות כה מכרעת, עד כי מוצדק למנותו על אף הסיכון הטבוע במינויו עקב זיקתו לשר משרי הממשלה כאמור.
- (ג) המליצה ועדת המינויים למנות מועמד לכהונת ראש נציגות דיפלומטית במשרד החוץ כאמור בסעיף קטן (ב) תפרסם את נימוקיה באתר האינטרנט של משרד החוץ.
- הקמת ועדה
לבחינת מינויים
בכירים שלא על
פי מכרז והרכבה
4. מוקמת בזה ועדה לבחינת המינויים לכהונת ראש נציגות דיפלומטית במשרד החוץ, שאלה חבריה:

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

(1) יושב ראש הוועדה – נציב שירות המדינה ;

(2) שני נציגי ציבור שימונו על ידי נציב שירות המדינה.

5. ביצוע ותקנות . השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, לרבות לעניין נוהלי עבודת ועדת המינויים.

ד ב ר י ה ס ב ר

מטרת הצעת חוק זו היא לעגן בחקיקה את נוהל אישור "מינויים פוליטיים" במשרד החוץ, אשר עד היום, על אף חשיבותו, הוסדר רק בהנחיות פנימיות של נציבות שירות המדינה (הנחייה 1.4 להנחיות נציב שירות המדינה – "נוהל ועדת מינויים למשרות ראשי נציגויות דיפלומטיות במשרד החוץ"), ולא זכה למעמד סטטוטורי. לפי הנחיה זו, רשאי שר החוץ למנות עד 11 ראשי נציגויות דיפלומטיות שלא על דרך מכרז מבין עובדי משרד החוץ. זאת לאחר קבלת המלצה בנושא מוועדת המינויים.

נוכח ביקורת שנתמחה בעבר על השימוש שעשו שרי החוץ בסמכות זו, מוצע להסדיר את נהלי עבודת ועדת המינויים בחוק. כך, תינתן לוועדה סמכות חוקית ברורה, והיא לא תקנה סמכותה רק מכוח הנחיות פנימיות, אשר מטבע הדברים ניתנות לשינוי בנקל, חשופות לפיקוח מצומצם וניתנות לאכיפה באופן מוגבל.

בהתאם לנוהל ולפסיקת בית המשפט בנושא, מוצע כי במקרה בו שר החוץ חפץ במינוי אדם שלא באמצעות מכרז, תבחן ועדת המינויים את התאמתו לתפקיד. במקרים בהם מצאה הוועדה כי קיימת זיקה אישית, עסקית או פוליטית בין המועמד לשר משרי הממשלה – לא תמליץ למנותו אלא אם כן מצאה כי המועמד יש רקע וכישורים מיוחדים, שהופכים את המינוי שלו למוצדק, למרות הסיכון הטבוע בכך שהוא מקורב לאחד השרים.

כפי שנוזכר בהחלטות הממשלה בנושא ובנוהל המוזכר לעיל, על ועדת המינויים לנהוג במשנה זהירות במקרים כגון אלו, וליישם קריטריונים מחמירים במיוחד כדי לוודא שלמועמד ישנם כישורים מיוחדים, אשר עושים אותו ראוי ללא ספק למשרה, ומבטיחים כי זיקתו לשר אינה הגורם המכריע להצגת מועמדותו.

עוד מוצע, כי במקרים בהם המליצה הוועדה למנות אדם שיש לו זיקה לשר בממשלה, יפורסמו נימוקיה באתר האינטרנט של משרד החוץ. מינויים מסוג זה מחייבים שקיפות מרבית כלפי הציבור, מפאת הרגישות הטבועה במינוי מקורבים באופן חריג ולא באמצעות מכרז.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חבר הכנסת ניצן הורוביץ וקבוצת חברי הכנסת (פ/2410/19), על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת מיקי רוזנטל (פ/236/20), על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/623/20), על שולחן הכנסת העשרים ושתיים על ידי חברי הכנסת מרב מיכאלי ואלון שוסטר (פ/1389/22), על שולחן הכנסת העשרים ושלוש ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/737/23 ; פ/1236/24).

הצעת החוק זהה לפ/1236/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ט בשבט התשפ"ג (20.02.2023)